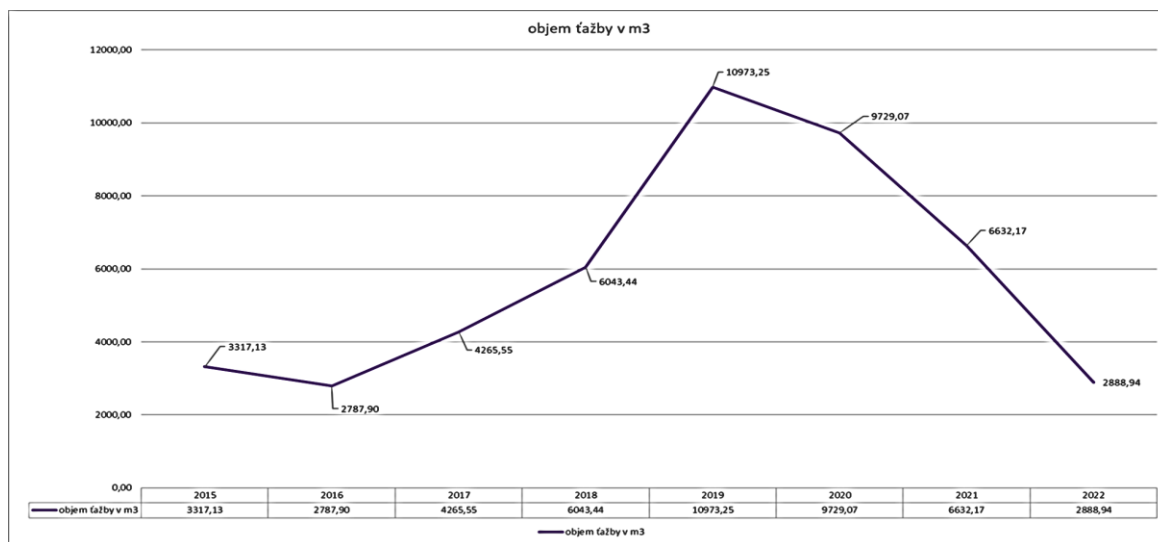

Správa o činnosti Urbariátu p. s. Ochodnica
za rok 2022

Spoločenstvo vykonalo v roku 2022 len náhodnú ťažbu dreva, ktorou rozumieme ťažbu dreva vyvolanú pôsobením škodlivých prírodných či antropogénnych činiteľov, ktoré majú náhodný alebo ťažko predvídateľný charakter. Rovnako bolo tomu aj v našom prípade, keď sme boli nútení vykonať ťažbu dreva v porastoch, kde to nebolo možné predvídať, a kde vykonaná ťažba nebola plánovaná v súlade s Programom starostlivosti o lesy. V zmysle zákona o lesoch sme povinní vykonávať preventívne opatrenia s cieľom predchádzať poškodeniu lesa a vykonávať ochranné a obranné opatrenia pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi, okrem iného odstraňovať z lesných porastov prednostne choré a poškodené stromy, ktoré môžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov. Následne sme povinní vykonať obnovu lesa na prípadne vzniknutej holine najneskôr do dvoch rokov.

Od roku 2019, kedy bolo vyťažených takmer 11 000 m³ dreva (10973,25 m³) dochádza k postupnému utlmovaniu ťažby drevnej hmoty. V roku 2020 bolo vyťažených cca 9700 m³ (9729,07 m³), v roku 2021 bolo vyťažených 6632,17 m³ a v roku 2022 bolo vyťažených 2888,94 m³. Z predložených údajov a porovnaním rokov 2021 a 2022 vidíme, že v roku 2022 došlo k zníženiu ťažby v porovnaní s rokom 2021 o 3743,23 m³, čo predstavuje viac ako 55% pokles.

Ťažba bola vykonaná aj v porastoch vo veku cca 35 - 40 rokov (Dedušek, Beľajky), čiže ďaleko pred dosiahnutím ich rubného veku a činnosti s tým spojené sú nerentabilné. V lokalite Dedušek bolo potrebné pri vykonávaní ťažby stromovou metódou vybudovať dočasnú približovaciu linku.

V roku 2022 spoločenstvo drevnú hmotu odpredalo odberateľom Kaplánik s.r.o, Decurio s.r.o. MDM Trans s.r.o. a Drevodos s.r.o. Drevo bolo odpredávané za najvyššiu cenovú ponuku. V roku 2022 bolo tiež odpredaného celkom 83,60 m³ palivového dreva členom spoločenstva.

Ako sme Vás už písomne informovali pri konaní predchádzajúcich, korešpondenčných, zhromaždeniach spoločenstva, v budúcich obdobiach bude vykonávaný už len dorub rozpadnutých smrekových porastov a už teraz jasne badať, že došlo k značnému útlmu ťažby a navýšeniu výkonov v pestovnej činnosti (sadenie, ochrana sadeníc proti ohryzu, vykášanie, prečistky a pod.).

Odhadovaný objem ťažby kalamitného dreva v roku 2023 je cca 1200m³. Jedná sa o doruby smrečín a likvidáciu veternej a snehovej kalamity.

Práce v spoločenstve boli v priebehu roku 2022 smerované do maximálneho úsilia zalesniť vzniknuté holiny a „vylepšiť“ už vysadené plochy, kde došlo k odumretiu sadeníc vplyvom sucha,

resp. poškodením zverov. Ochranou proti burine vyžíňaním a ochranou náterom Cervacol pred ohryzom zverou sme vyvinuli maximálne úsilie v snahe prispieť k vytvoreniu podmienok pre čo najrýchlejšiu obnovu lesných porastov po rozpadnutých smrekových monokultúrach.

Celkom sme **v roku 2022 vysadili 97500 ks** sadeníc lesných drevín (pre doplnenie v roku 2021 – 80600 ks, v roku 2020 – 28000 ks. Teda **za roky 2020 – 2022 celkom 206 100 ks**):

- v jarnom termíne roku 2022 sme vysadili 53000 ks sadeníc:
SMC – 21000 ks, BK- 22000 ks, SM – 4000 ks, DUB – 3000 ks a BOR – 3000 ks.
- v jesennom termíne roku 2022 sme vysadili 44 950 ks sadeníc:
SMC – 8000 ks, BK- 23000 ks, SM – 7200 ks, DUB – 3200 ks a BOR – 3550 ks.

V priebehu roku 2022 bola vykonaná ochrana sadeníc vykásaním a odstraňovaním náletových drevín na ploche cca 70 ha, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2021 o cca 28 ha (rok 2021 - 42,70 ha). Ochrana proti ohryzu zverou bola vykonaná na ploche viac ako 82 ha, čo je o cca 13 ha viac ako v roku 2021 (rok 2021 - 69,40 ha). Realizovali sme výsek krov a nežiadúcich drevín (do výšky 1,5m) na ploche cca 6 ha (Pálenice, Šerkov).

Program starostlivosti o les nám v nasledujúcom období určuje prečistkové plochy o výmere 79,10 ha a bude nutné pristúpiť už v nasledujúcom roku aspoň k čiastočnému plneniu.

Plochy po ťažbách sú vyčistené. V niektorých prípadoch nám podmienky umožnili zbytky po ťažbe upáliť a v niektorých prípadoch uhádzať do kôp, resp. pásov. Na jeseň sa nám podarilo časť haluziny uhádzanej do pásov alebo kôp vyviezť z rúbání a pripraviť na štiepkovanie. Jedná sa o rúbane v lokalite Beľajky a Pod kopcovou.

V roku 2022 sme po vykonanej ťažbe a vývoze haluzoviny z rúbane upravili kolesovým bagrom priepusty a cestu do osady Beľajky v dĺžke 520 m.

V mladých porastoch, ktoré boli nezvratne poškodené, v lokalitách Beľajky (Nad Pšigom) a Dedušek bola ťažba vykonaná tzv. stromovou metódou, s cieľom minimalizovať náklady na prípravu plôch na sadenie. V lokalite Dedušek je celá plocha pripravená na výsadbu a v lokalite Beľajky (Nad Pšigom) ťažba ešte nie je dokončená. V uvedených lokalitách bude potrebné, z dôvodu exponovaného stanovišťa, pri výsadbe použiť krytokorenné sadenice, ktorých cena je o cca 50% vyššia v porovnaní s voľnokorennými sadenicami, ktoré bežne používame.

V roku 2023 plánujeme výsadbu cca 60 tis. ks sadeníc v lokalitách Súkenné, Dedušek, Beľajky, Šerkov (pre doplnenie časť jarnej výsadby v čase konania je už zrealizovaná, celkový objem jarnej výsadby je 17000 ks sadeníc, BK – 10000 ks, SMC – 3000 ks, SM – 2000 ks, DUB – 2000 ks).

Ochrana sadeníc vykásaním je v roku 2023 plánovaná na ploche viac ako 70 ha a ochrana proti ohryzu zverou na ploche približne 90 ha.

Odhadované náklady v roku 2023, bez nákladov, ktoré vyplynú z kalamitnej ťažby, príp. iných nepredvídateľných okolností (poškodenie sadeníc suchom, zverov, veterná kalamita, snehová kalamita a pod.), sú vo výške približne 120000-€.

Sucho a nerovnomerné rozloženie objemu zrážok v priebehu roka spôsobuje škody ako na mladých sadeniciach, tak i na už založených lesných porastoch. Pri privalových zrážkach dochádza k veľkému poškodeniu zväznic a poškodeniu okolitých poľnohospodárskych pozemkov, odnosu pôdy a odvodňovaniu krajiny. V kontexte snahy o hospodárenie v lesoch prírode blízkymi spôsobmi, ktorého výsledkom je aj zlepšenie retenčnej schopnosti krajiny, zmiernenie vodnej erózie pôdy, zmiernenie dopadov klimatickej krízy a v neposlednom rade prevencia škôd pred prírodnými katastrofami a požiarimi, výbor spoločenstva od apríla 2022 intenzívne pracoval na tom, aby pre potreby Urbariátu p.s. Ochodnica vypracoval projekt „Opatrenia na zlepšenie zadržiavania vody na pozemkoch Urbariátu pozemkového spoločenstva Ochodnica“.

Výsledkom je spracovanie projektu a podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na základe „Výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022.“

Číslo výzvy: 62/PRV/2022

pre opatrenie: 8 – Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov

podopatrenie: 8.3 – Podpora na prevenciu škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami

činnosť: Zlepšenie vodného hospodárstva v lesoch

Schéma pomoci: Schéma štátnej pomoci na podporu prevencie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarmi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami (podopatrenie 8.3 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022), Číslo schémy: SA.63543(2021/XA).

Projekt je financovaný bez spoluúčasti spoločenstva.

Zákomom č. 325/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k doplneniu aj Zákona o pozemkových spoločenstvách, z ktorého nám vyplynula povinnosť „osobitne uviesť fyzickú osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou spoločenstva“. Prístup k elektronickej schránke a disponovanie s ňou majú predseda výboru a podpredseda výboru.

Pri podpore žiadostí o dotácie, resp. sponzorské príspevky, sa bude v nasledujúcich obdobiach výbor pozemkového spoločenstva snažiť posudzovať i zásluhovosť subjektov žiadajúcich o takúto formu príspevku. Navrhujeme, aby žiadosti o sponzorský príspevok boli posudzované i s prihliadnutím na vykonanú činnosť v prospech pozemkového spoločenstva (napr. v pestovnej činnosti).

Zhromaždenie v roku 2022 schválilo identifikáciu pozemkov a zhotovenie geometrických plánov k pozemkom KN E 826/1 zapísaný na LV č. 7914, KN E 1152 zapísaný na LV č. 7012, KNE 3147/1 zapísaný na LV č. 7012 a KN E 3147/2 zapísaný na LV č. 7247. K realizácii sme v priebehu roku 2022 nepristúpili, nakoľko v katastrálnom území obce Ochodnica v roku 2022 začalo prípravné konanie Pozemkových úprav. Teda vynaloženie finančných prostriedkov na vyhotovenie geometrických plánov sa nateraz javí ako neúčelné.

V priebehu roku 2022 sme pristúpili k zmluvným prenájmom skladov vo vlastníctve spoločenstva tak, že za používanie týchto sme požadovali nepenažné plnenie vo forme materiálu na úpravu skladu. Naša snaha smeruje k tomu, aby jednotlivé sklady vo vlastníctve spoločenstva boli postupne riadne upravené, bezpečné a vizuálne nepôsobili neudržiavané.

V období od 30.05.2022 do 30.06.2022 bola vykonaná kontrola a štátny dozor kontrolným orgánom - Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor. Výkon štátneho dozoru bol zameraný na kontrolu obnovy lesa a dodržiavania s tým súvisiacej vyhlášky č. 501/2010 o produkcii lesného reprodukčného materiálu v lesných porastoch vedených v evidencii lesných pozemkov v prospech spoločenstva, vedenie lesnej hospodárskej evidencie a všeobecné dodržiavanie ustanovení zákona o lesoch.

V záveroch vykonaného štátneho dozoru je konštatované, že urbariát ako obhospodarovateľ lesa zalesnil kontrolované porasty v zmysle predpisu platného programu starostlivosti o lesy, vykonával ochranu voči zveri náterom a burine výžinom. Počas vykonania štátneho dozoru nebolo zistené žiadne porušenie na úseku lesného hospodárstva, ktoré by bolo v rozpore s ustanoveniami zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch.

V priebehu roku 2022 sme boli nútení pohovorom riešiť situáciu, ktorá nastala na pozemkoch spoločnej nehnuteľnosti, v priestoroch parciel KN C 2073/1 a KN C 465/32 pri Vajcovke, kde bez oznámenia a súhlasu výboru, vlastníci a užívatelia skupinového vodovodu zrealizovali stavbu vodovodnej šachty na pozemkoch spoločenstva tak, že táto prekáža pri činnostiach spoločenstva. Po dohode so zástupcom staviteľov bude stavba odstránená a presunutá.

Dňa 14.10.2022 bolo OZ v Ochodnici prijaté uznesenie č. 70/2022, ktorým schvaľuje dodatok č. 1/2022 k zmluve č. 2/2021 pre Urbariát pozemkové spoločenstvo (sumu 20 Eur za elektrickú energiu ročne do doby vytvorenia samostatných odberných miest). Jedná sa o úhradu elektrickej energie v prenajatých priestoroch nad Reštauráciou kultúrny dom, kde má spoločenstvo kanceláriu.

Dňa 7.12.2022, bola po odsúhlasení členmi výboru a DR, podaná pripomienka k VZN obce Ochodnica o daniach a miestnom poplatku. Cieľom bolo dosiahnuť oslobodenie spoločenstva od platby dane za nehnuteľnosť v prípade holín. Pripomienka k Návrhu VZN o miestnych daniach a poplatkoch bola na zasadnutí OZ dňa 15.12.2022 akceptovaná a v plnom rozsahu zapracovaná do VZN.

Obsah pripomienky:

„V § 6 „Spoločné ustanovenia pre daň z nehnuteľnosti“, ods. 2 „Oslobodenie od dane“, v písm. a) za bod 3. „pozemky a stavby športového zariadenia“
doplniť nový bod 4. v znení: 4. lesné pozemky od nasledujúceho roka po vzniku holiny do roku plánovaného začatia výchovnej ťažby (prvej prebierky)“

Evidujeme dve pohľadávky voči Združeniu drobnovlastníkov lesov obce Ochodnica. V týchto prípadoch je výška škody stanovená odbornými vyjadreniami v trestných konaniach. Jedná sa o krádež dreva zo skládky v Žernovke - spôsobená škoda Urbariátu vo výške 1.109,82,-€ a krádež dreva zo skládky U Malíka - spôsobená škoda Urbariátu vo výške 4.898,94,-€. V týchto krádežiach boli podané trestné oznámenia, ktoré boli odmietnuté i napriek konštatovaniu, že urbariát je poškodený. Urbariát za odcudzené drevo uhradil v zmysle uzavretej zmluvy o dielo náklady na ťažbu, plochy po ťažbe urbariát vyčistil, vysadil a riadne sa o plochy stará. S peniazmi za odcudzené drevo disponujú členovia výboru Združenia drobnovlastníkov lesov obce Ochodnica.

Urbariát p. s. Ochodnica je účastníkom jedného súdneho konania. Jedná sa o žalobu žalobcov Július Tarana a spol., číslo konania 41C/12/2017, o určenie priebehu vlastníckej hranice (žaloba podaná dňa 07.02.2017).

Nasledujúce roky budú mimoriadne náročné na rozpočet, nakoľko príjmy budú minimálne v porovnaní s objemom plánovaných prác a nákladmi s tým súvisiacimi. Všetkým nám je jasné, že sa z pohľadu starostlivosti o les nachádzame v kritickej situácii. Drevná zásoba je vyčerpaná, rúbeme mladé porasty vo veku cca 30 – 40 rokov, ktorých rozpad vplyvom biotických a abiotických škodlivých činiteľov je nezvratný.

Verím však, že spoločnými silami sa nám podarí všetky prekážky prekonať a výsledkom nášho spoločného snaženia bude les, ktorý okrem úžitku z drevnej hmoty, poskytne nám všetkým úžitok vo forme svojich mimoprodukčných funkcií, pod ktorými rozumieme ekologické funkcie, ktorými sú pôdoochranná, vodohospodárska a klimatická funkcia a spoločenské funkcie, ktorými sú najmä zdravotná, kultúrna, výchovná, rekreačná, prírodoochranná a vodoochranná funkcia (§2 Zákona o lesoch).

V roku 2022 ukončil Ing. Pavol Vojtuš činnosť odborného lesného hospodára. Pre spoločenstvo a jeho právneho predchodcu zabezpečoval odborné hospodárenie v lese a poskytoval pomoc pri obnovení činnosti spolku už od roku 1993. Za dlhoročnú odbornú a aktívnu pomoc v prospech spoločenstva patrí Ing. Pavlovi Vojtušovi uznanie a poďakovanie.

Od septembra 2022 uzatvorilo spoločenstvo Zmluvu o činnosti odborného lesného hospodára s Ing. Tomášom Píalom, ktorý bude pre spoločenstvo vykonávať činnosť odborného lesného hospodára v zmysle § 47 a § 48 zákona č.326/2005 Z.z. o lesoch v platnom znení.

Ďakujeme všetkým spolupracujúcim členom spoločenstva, ako aj ostatným fyzickým a právnickým osobám, za pomoc a spoluprácu pri prácach vykonaných v predchádzajúcom období v súvislosti so zabezpečením chodu spoločenstva a v súvislosti so starostlivosťou o spoločný majetok.

Mgr. Anton Bugáň v. r.
predseda výboru